

Wien, Österreichische Nationalbibliothek (ÖNB), Cod. 4923

Michael Denis: Codices Manuscripti Bibliothecae Palatinae Vindobonensis Latini Aliarumque Occidentis Linguarum. Vol. I. Pars III. Wien 1795.

3233

SYNODICL.

3234

Sermo presens cum sitis ipsi per me tanquam prelatum et superiorem vestrum immediatum visitandi &c. Autor eruitur ex verbis mox sequentibus: non mibi ut Reynhero sed abbatii Hornbacensi, quod Coenobium in Ditione Bipontina ad Lotharingiae fines est.

XXXVI. fol. 412. Varia ad Institutum et Consuetudines O. S. B. pertinentia, praemissa Bulla Martini V. contra Simoniacos data Mantue VIII. kal. Dec. anno Pontif. secundo.

XXXVII. fol. 420. *Theodori-ci de Monasterio Opusculum ad S. Aegidii Colon.* Moniales de Reditibus annuis in suum usum conver-tendis, ut jam alias, docente In-dice.

DCCCCLXIV.

547 Codex chartaceus lat. Sec. XV. Folior. 239. 4. charactere minuto difficulti exaratus et quondam pertinens ad Coenobium Ord. Cist. *Vallis S. Petri in Heisterbach Collectanea* exhibit ordine sequenti: I. Varia de Poteestate ecclastica e Scriptis Job. Gersonis, et Conciliis Basil. Constant. et Ni-caeno excerpta.

II. fol. 13. *Alexandri domo Fassitelli patria a S. Elpidio Marchiae Anconitanae Oppido Ord. Erem. S. Aug. Prioris Generalis et Episcopi Melfetani Libri II. de Ecclesiastica Poteestate.* Prooe-mium incipit: *Sanctissimo in christo patri ac Reuerendissimo domino domino Johanni (XXII.) diuina prouidentia sacrosante Romane ac uni-*

uersalis ecclesie Summo pontifici. frater alexander de sancto Elpidio fratrum beremitarum ordinis sancti Augustini theologiche facultatis professor licet inutilis et indignus cum summa reuerencia deuota pedum oscula beatorum. Presens opusculum clementissime pater de ecclesiastica poteestate ex dictis catholicorum Doctorum Collegium &c. Uterque Liber Capitibus X. definitur, potiusque de Pontificia quam de Ecclesiastica Poteestate inscribi debebat, ita liberalissime in Pontificem congeruntur omnia. L. I. C. 6. et 7. probatur, Potestatem Ju-risdictionis in Episcopis et Curatis non esse immediate a Christo. L. II. magna pars insumitur in adserenda Pontifici Plenitudine Po-testatis in Temporalibus. Verum Liber hic in Codice valde imper-fectus est. Totum tamen Opus stu-dio Angeli Vantii Erem. Aug. vulgatum esse Arimini 1624. te-statur Felix Ossingerus in Bibl. Ordinis p. 312. ubi et Autorem nostrum ad plures abiisse disces a. 1325.

III. fol. 33. Excerpta varia, videlicet ex Augustino Triumpbo dicto de Ancona pariter O. Erem. Aug. de Poteestate Ecclesiastica, libro saepius edito. De Friderico II. Imp. volente auferre tempo-ralia ab Ecclesia, ejusque hac de-re ad Principes Epistola, quae est in Editis L. I. 2. Ex Pastorali Ade de Marisco. Puto Franciscani hujus Angli intelligi Epistolam ad Sewallum Archiep. Eborac. datam, ut ait Tannerus in Bibl. p. 8. a. 1253. quamvis iuxta alios

Wien, Österreichische Nationalbibliothek (ÖNB), Cod. 4923

Michael Denis: Codices Manuscripti Bibliothecae Palatinae Vindobonensis Latini Aliarumque Occidentis Linguarum. Vol. I. Pars III. Wien 1795.

3235

C O D I C E S

3236

Sewallus sedem primum a. 1256. conssenderit. *Ex Revelationibus Brigitte contra Sacerdotes celebrantes scienter in peccato mortali. Edita. Magister Nicolaus Orem s. Oresmius Normannus mortuus a. 1382. contra Mendicantes. Opusculum*, unde Excerptum istud, in *Bibl. S. Victoris Parif. ms.* habetur teste *Launojo* in *Acad. Paris. illustr. P. III. L. 1. p. 459.*

IV. fol. 47. Inueniua precelsi Magistri H. de Hassia contra Monstrum Babilonis. tempore Scismatis inueterati in Concilio Constan. ter-

Caef.

Si conueniat Urbanum quintum Brigittam de Swedia, Ducem Britanie Karolum rationabiliter canonizasse.

Si deceat quorundam sanctorum festa sollempniss peragere quam sanctorum Apostolorum.

Si iustum sit quosdam Cardinales et prelatos Ecclesias veteres deferrere et sub eisdem redditibus novas capellas erigere. &c.

Ni quis vero similius dicere malit, *Caesareum* potius Exemplum a Librario hinc inde contractum fuisse, cum alter *Codex Caef. supracit.* paene legat, ut *Helmaestadiensis*. Ad calcem praesentis adjecta sunt quaedam e *Poemate Nostris* de eodem *Scismate*, quod *Cod. CLXVI.* indicavimus.

minati. Initium: Universis Naucule Petri gubernacula inter undosi maris procellas regentibus &c. De- dimus Tractatus hujus Caput I. ad Cod. XC. Defuerat illud in Codice Helmst. unde Hardtius editionem adornarat Aßor. Conc. Conf. T. II. P. I. Adeo vero etiam in praesenti Caesareo, ad quem totum Tractatum exigere fortassis haud foret inutile; Helmaestadiensem enim a recentiore manu aliquid humani passum suspicio obrepere pos- sit. Sequentia saltem Loca collata Lector expendat:

Helmst.

Si conveniat, Urbanum V. Bri- gidadem de Suecia, Ducem Britanniae Carolum, non obstante nimia Sanctorum multitudine canonizari?

Si deceat quorundam novorum Sanctorum Festa solennius peragi, quam præcipuorum Apostolorum?

Si iustum sit, priores Sanctorum solennes Ecclesias deseriri et destrui, redditibus a collectoribus vel Cardinalibus levatis. Et quandoque post ad eorum memoriam, vel quasi gloriam, capellulas novas aedificari &c.

V. fol. 64. Epistola informatiua super scismate. Inscripta: Il- lustissimo Principi Domino Roberto Juniori Comiti Palatino Du- ci Bauarie Elektor. Quidam Cle- ricorum minimus. Robertus hic est II. dictus Parvus et Tenax Ele- tor ab a. 1390 — 98. Clericum vero illum habeo Henricum no- strum de Hassia, quamvis Episto- lae

Wien, Österreichische Nationalbibliothek (ÖNB), Cod. 4923

Michael Denis: Codices Manuscripti Bibliothecae Palatinae Vindobonensis Latini Aliarumque Occidentis Linguarum. Vol. I. Pars III. Wien 1795.

3237

SYNODICI.

3238

lae hujus mentionem nullibi reperiā. Incipit illa: *Que sunt salutis proprie et aliorum semper cogitare et cogitata semper diligentē executioni mandare. Hoc autem ut semper et promptius do&ga nobilitas efficere ualeat, preter multa licet exilia et inutilia, que Ego qualis- cumque super destruendo fribili scismate scripseram (puta Epistolam Pacis, Poema, Dialogum) fama ingenue probitatis Vestre pre ceteris scientiarum fulgoribus illustrate tandem me compulit scribere aliquid eciam Vestre serenitati. si forte estis ille Principum electus qui dabit ex syon salutare israel &c.* Texit itaque Historiam Schismatis a. 1378. in Ecclesia exorti, ejus damna percenset, et ad opem ferendam solicitat. Sub Epistolae finem id memorabile: *Tempus est, ut considerent Germanorum Principes et Prelati, quorū tendant ea que nunc aguntur olim inaudita mala. Quid est, quod Studia diffi- pantur Gallie (ubi Autor iis va- caverat) sol sapientie ibi eclipsa- tur. recedit sapientia transiens ad gentem alteram (ut ille Viennam) Nunquid non jam apud germanos Lucerne 4° sapientie accense sunt, hoc est, quatuor generalia studia (Coloniae, Erfordiae, Heidelbergae, Viennae) veritatis radijs choruscantia. Quibus extinctis non durabit Ecclesie vigor ac decor &c.*

VI. fol. 70. *Allexander dictus Pe (trus) De Candia Ordinis Mi- norum dedit hanc Bullam pro Men- dicantibus Que in Concilio Con- stancien. cassata fuit et reuocata.*

Sermo est de *Alexandro V. Pont.* qui a. 1409. quarto Id. Octobr. *Pisit in favorem Mendicantium Constitutionem edidit, quae hic sequitur incipiens: Regnans in excelsis triumphans Ecclesia &c. et legitur apud Wadding. in Annal. Minor. T. IX. p. 508. et in Bremondi Bullario O. P. T. II. p. 501. Constitutionem excipit: Scriptura oblata Reformatoribus in Concilio Constan. ab Universitate Parisien. super revocatione dicte bulle. Incipit illa: Quia Reuerendissimi patres et insignes domini Alma Mater nostra Vniuersitas studij paris. semper habuit et habet zelum legis et fidei &c. Non invenio Scripturam hanc, qua Constitutionis dictae abolitio petitur, in Actis Concilii, neque apud Caeſ. Egasi. Bulaeum, quamvis hic T. V. p. 189. recitet factam a. 1408. a Job. de Goretto O. M. revocationem V. Propositionum, quae tota quanta Scripturae nostrae inserita est. Rem hereditario contra Mendicantes spiritu a Parisinis actam illa sub finem marginis nota declarat: *Fiat hic exclamatio contra Mendicantes. Claudit Συντομα istud Responſio fratrum Mendicantium super reuocacione et cassatione Bulle presignate, hoc initio: Reuerendissimi in christo patres et domini metuendissimi. Ad petitionem ut fertur factam ex (parte?) Vniuersitatis Studij parisiens. qua petitur ut per hoc sacrum Concilium Generale reuocetur quedam Bulla. quam petentes dicunt surreptitie impetratam &c. Nescio, quid hac Responſione ef- featum**

Wien, Österreichische Nationalbibliothek (ÖNB), Cod. 4923

Michael Denis: Codices Manuscripti Bibliothecae Palatinae Vindobonensis Latini Aliarumque Occidentis Linguarum. Vol. I. Pars III. Wien 1795.

3239

C O D I C E S

3240

festum et qua fide Codex subdat: *Nicbil isti Mendicantes admissi concludebant in audiencia publica, sed quieti cum rubore verecundie abibant.*

VII. fol. 82. *Contra Detractores beati Bernardi.* Additum minio: *Pro Conceptione Virginis Marie et quibusdam alijs in Sermonibus de omnibus Sanctis.* Initium: *In medio Ecclesie aperuit dominus os deuotissimi et beatissimi sui Bernardi &c.* Agitur potissimum de nota ejus ad *Canonicos Lugdun.* *Epistola*, qua Festum immaculati Conceptus improbare videatur, et quidem Autoris anonymi verbis hoc ordine: *Primo respondebo illis qui maculam ponunt in ipsius (Bernardi) gloriam. Secundo illis qui calumpniam struunt in eius doctrinam. Tertio aperiam — quid sobrie sentiendum sit absque omni ambiguitate de Conceptione virginis gloriose.* Atque hic mentem suam sub finem ita aperit: *Si sit verum (Virginem absque labe conceptam fuisse) sine culpa nescitur et taceatur. Si vero sit falsum, non sine peccato asseritur.*

VIII. fol. 91. *Tractatus egregij Doctoris H. de Hass. contra Maculatores beati Bernardi.* Inscriptur: *Reuerendo in christo Patri ac domino Domino Jacobo Abbatii Ebbirbacen. sacre Theologie famoso Doctori Henricus de Hassia vnam minimus Christi seruulus. &c.* Initium: *Quidam nuper non leuis querele tumultus mibi intonuit in aures. In quo sensi non sine graui displicentia sanctissimum Patrem Bernardum reuerende memorie Ab-*

*batem Clareuallen. diuinitus inspiratum doctorem Ecclesie mellissium contra Emulos in quadam Epistola ita exclamantem: Audiui audicionem vestram et timui &c. Acris est Inveftiva in Franciscanos et Dominicanos circa B. V. Conceptum dissidentes, propter fabulam quod Bernardus, ut ait Noſter, apparuit cuidam Monacho cum macula in pectore dicens illam se habere propter peccatum originale quod dixit ineffe virginis, cuius Fabulae primum Autorem facit Guerronem seu *Guil. de Maria O. M. Jobannis Duns* dicti *Scoti πατριωτην et Parisiis Praeceptorem*, citatum a *Franc. Mayrono* ejusd. Ord. in III. *Sententiar.* Plura non addo, cum extet Opusculum curante *Jac. Wimpelingio* et *Seb. Titione* five *Brand Argentinae 1516. 4. typis editum*, qui hunc titulum praefixeret: *Henricus de Hassia plantator Gymnasi Viennensis in Austria contra disceptationes et contrarias prædicationes FF. Mendicantium super Conceptione B. Virginis, et contra maculam S. Bernardo mendaciter impositam.* Qui porro praecedens etiam Opusculum *Henrico nostro tribuere volet, me non invito fecerit.**

IX. fol. 113. *Collectanea varia: 1°. Contra Doctores moderni temporis, Auditores et modum audiendi. 2°. E Magistro Humberto (de Romanis O. P. Magistro Gen. V.) super Regula S. Augustini. Extat haec Expositio in Bibl. PP. Lugd. T. 25. 3°. E Tractatu de Periculis novissimorum Temporum, qui est *Guil. de S. Amore a nobis jam**

Wien, Österreichische Nationalbibliothek (ÖNB), Cod. 4923

Michael Denis: Codices Manuscripti Bibliothecae Palatinae Vindobonensis Latini Aliarumque Occidentis Linguarum. Vol. I. Pars III. Wien 1795.

3241

SYNODICI.

3242

jam *Cod. DXLV.* et saepius indicatus. 4°. *Vtrum Papa possit facere quod quilibet christianus non confiteatur semel in anno proprio sacerdoti.* *Vtrum non possit facere, ut religiosi in qualibet provincia audiant confessiones sicut proprii sacerdotes.* 5°. *De Religiosis possessionatis, de Exemptione, de Privilegiis, de sacre scripture expositione.*

X. fol. 130. p. 2. *Traſatus Egidij (Columnae O. Erem. Aug.) de Roma contra Exemptos.* Initium: *Beatus Augustinus 7. de civit. c. 30.* dicit sic: *Sic Deus omnia que creauit administrat &c.* Censet *Capita XXVI.* et extat *Opp. Aegidii T. I.* et unico *Romae 1555.* p. 1. f. a quo Exemplo *Codex noster sub finem aliquantum differt.*

XI. fol. 153. resumuntur Collectanea: 1°. *Contra Monachos proprietarios.* 2°. *De Errore Yodaltrarum gentilium ex tractatu Iohannis Damasceni per modum dyalogi compilato.* Videlicet subposita ei *Barlaam et Josaphat Historia.* 3°. *Contra Gentiles Ex Summa doctoris sancti.* Nempe *Thomae Aquinat.* 4°. *Contra Superstitiones.* 5°. *Ex dictis magistri Gerardi groit Contra Focaristas.* Propositiones illae *XXIV.* jam relatae *Cod. CCCXIX.* quem, si commodum, adi. In praesenti carent Prooemio.

XII. fol. 167. *Circa materiam errorum Ecclesie et dioc. Traiecten.* Ita inscribuntur *Instrumenta IV.* pertinentia ad graves illas et pessimi exempli discordias inter Denis Codd. *Theol. V. I. P. III.*

*Rudolphum Dieboldium Can. Colonensem et Praep. Osnabrugensem et Swederum a Culenburgo Praep. Traiectensem, quorum ille a. 1423. a quatuor Capitulis, non tamen absque incusso metu, electus est Episcopus; hic vero bona Martini V. Pont. venia, qui a. 1424. Ecclesiam Traiectensem Episcopo Spirensi Rabano contulerat, a. 1425. huic Rabano Praeposituram suam pro ipso Episcopatu Traiect. cessit. Rem narrant Appendix Chronicæ Job. de Beka edit. *Ultraject.* 1643. p. 132. f. et *Wilb. Heda* edit. ejusd. p. 284. quo Lectorem remittimus, ea, quae *Instrumentis nostris*, ut videtur, ineditis ad Cauffam continentur, indicaturi. Primum itaque inscribitur: *Exhortacio Theologice facultatis Vniuersitatis Colon.* ad obedientiam Sedis Apostolice concurrente consilio Jurisperitorum in utroque Jure. et incipit: *Ad hoc veni in mundum ut testimonium perhibeam veritati.* Job. 18. *Hec verba apte congruunt theologicæ facultati auctoritate Apostolica priuilegiata, ut ipsa oblata opportunitate presertim eadem auctoritate concurrente perhibeat testimonium veritati &c.* Rudolphus cum fibi adhaerentibus a designatione Swederi per Pontificem facta appellaverat, neque pensi habebat Abbatem Insulae B. V. Traiectensis Delegatum Apostolicum censuras intentantem, nisi a vexandis Swederi Partibus desisteret. Libratum itaque fulmen in Belgio, repetitumque Romae a Martino monente, cavendum: *a communica-**

A a a

nica-

Wien, Österreichische Nationalbibliothek (ÖNB), Cod. 4923

Michael Denis: Codices Manuscripti Bibliothecae Palatinae Vindobonensis Latini Aliarumque Occidentis Linguarum. Vol. I. Pars III. Wien 1795.

3243

C O D I C E S

3244

*nicatione et conuersatione cum il-
lis, cum quibus viuere et commu-
nicare non licet fidelibus Christia-
nis. Rudolphus nihilominus cum
Suis Divina peragere et ab iis ab-
stinentes gravibus afficere damnis.
Consulta ergo Colonensis Acade-
mia judicium tulit sequentibus IV.
Propositionibus : I. quod dicte
dyoc. Religiosi ac alij obedientes
huiusmodi (Pontificis) mandatis non
solum rite et canonice sed et tunc
egerunt et consulcius a diuinis des-
tendo. II. quod huiusmodi Religiosi
et Personae Rebus sic permanenti-
bus nequeunt diuina reassumere nisi
licuerit Apostolica auctoritate. III.
quod ipsi iudicem religiosi et alij hu-
iusmodi ad propria redire et bonis
suis gaudere libere debent permitti.
IV. Personae deuote eiusdem dyoc.
quecunque. si diuina non velint au-
dire neque audiant, permitti debent
in sua libertate. Ad calcem : A.D.
MCCCCXXIX. In domo domini
Decani nostre facultatis.*

Sequitur Epistola. Magister Jo.
Luberti Magistro Wilhelmo de
Lochem. Magister hic Rudolphum
ejusque Adpellationem ad futu-
rum generale Concilium contra
Pontificem tuetur, nixus maxime
Constantiensium Decretis et Scri-
ptis J. Gersonis. Initium : *In Cri-
sto ihesu frater amantissime. Bul-
lam cum eius impugnacionibus adne-
xis transmitto vobis ut petitis. Ip-
sa est enim illa quam (per) Men-
dicantes impetratam Univeritas
Parysien. certis ad hoc adduclis Ra-
tionibus impugnauit et fecit reuo-
cari prout scitis. &c. De Bulla Ale-*

*xandri V. hoc Cod. N. 5. adlata
sermonem esse puto.*

*Rescriptum Magistri Wil. Loe-
cbem eidem magistro Johanni Lu-
berti. Initium : Collegi ex torren-
te scripturarum quinque media seu
quinque Conclusiones ex Authorita-
te Romanis Pontificibus a deo con-
cessa quasi ex pastorali pera extra-
cta sive extractas, quibus Arcem
vestrorum Munimentorum obruere,
vosque non modo inermem verum
eciam letalibus undique vulneribus
confodere et confossum ostendere
conabor &c. Hic itaque longe pro-
lixior limites Epistolae egreditur,
scholasticoque Tractatu evincere
nititur, standum esse Rudolphi
Pontificis Mandatis.*

*In eandem sententiam abit IV.
Instrumentum pariter, ut vide-
tur, Coloniae conceptum praemis-
sa, quae dicitur, Facti Specie, in
hunc modum : Vacante Ecclesia
Traiecten. dominus R. (Rudol-
phus) fuit ad Ecclesiam postula-
tus, Cuius postulationem papa rei-
ciens prouidit domino S. (Swede-
ro) de Eadem. A cuius prouisione
Ciuitas Traiecten. et tria Opida
transyselana. s. Daven. Campen.
et Swollen. appellarunt. &c Addi-
tur, Traiectenses visis Literis Apo-
stolicis adpellationem destituisse,
non vero Transyalanos, unde hos
Interdicto subpositos. Quod jure
factum longa deinceps tractatione
contenditur, cui subscriptum : His
motiis premissis subscripterunt
Magistri Theologie et utriusque
Juris sua nomina et cognomina tan-
quam Juri et Rationi confonis. Et
ta-*

Wien, Österreichische Nationalbibliothek (ÖNB), Cod. 4923

Michael Denis: Codices Manuscripti Bibliothecae Palatinae Vindobonensis Latini Aliarumque Occidentis Linguarum. Vol. I. Pars III. Wien 1795.

3245

SYNODICL.

tamen Swederus terga vertere,
et Basileae in Concilio a. 1433.
extoris mori opus habuit, ut plu-
ribus supracit. Historici.

XIII. fol. 192. *Epistola magi-
stri G. groet de scismate. Tracta-
tum potius theologicum dicas pii
Viri Gerardii Groot sive Magni
Daventriensis, Institutoris Cleri-
corum Communis Vitae, dignissimi,
cujus vitam Thomas Kemp. no-
bis conscriberet. Adi de Eo Fop-
penii Bibl. Belg. P. I. p. 354. ubi
dicitur Epistola nostra ad Canto-
rem Parisiensem scripta. Ejus ini-
tium est: *Magister et pater reue-
rende. De scismate nullum uidi de-
nouis ita clare et doctoraliter locu-
tum sicut thomam in 2^a. 2^e. —*
*Juriste loquuntur promiscue de He-
resi et de scismate. — Michi uide-
tur quod scisma est magis facti. be-
resis est magis in mente diuisio et
discessus, et discessio est quedam rea-
lis facti separacio. Vnde scisma non
includit heresim, sed disponit ad
heresim &c. Atque ita sensim in-
greditur in Quaestiones temporis
sui, quo Urbanus VI. et Clemens
VII. Ecclesiam dividebant, mag-
na libertate usus, ut vel e fine col-
ligas: *Quidquid sit, sic suggestit
mens, que valde unitatem deside-
rat, que vellet, quod ambo ponti-
fices cum omnibus cardinalibus can-
tarent in celo empyreo gloria in ex-
celsis et aliis versus elyachim pone-
ret pacem et unitatem in terris
eciam si non esset ex progenie vi-
perarum. sed hec est hora et pote-
stas tenebrarum. liberet nos deus a
malo amen. Ve primum et ecce ve
secundum, sed libera nos a malo***

3246

piissime pater christe altissime qui nul-
lum amare concupimus nisi in te et
in sponsa tua dilectione inconsu-
tili.

XIV. fol. 197. *Ex Didis Do-
ctoris eximij Henrici de Gorickam
scripta ydonea contra Apostatas
Wycleph. Hus et Suos. In mar-
gine: In uniuersitate Colon. Ibi
enim Batavus noster Gorcomiensis
ab a. 1419. Professor, Gymnasii
Montani Regens, Canonicus et
Procancellarius fuit. Excerpta in-
cipiunt: Circa materiam errorum
Wycleph et Huss queritur questio
talis. Vtrum optimum regimen Ec-
clesie ad salutem christi fidelium re-
quirat unum summum pontificem
&c. Tractatus, unde deponita,
lucem vedit Coloniae 1503. teste
Harzbemii Bibl. p. 119. ubi et re-
liqua Viri Scripta.*

DCCCCLXV.

Codex chartaceus lat. Sec. 349
XVI. Folior. 281. f. scriptus in
Italia et cum Bibliotheca Fugge-
riana Caesareae illatus ita insigni-
tur: *Ad sanctissimum atque beatissi-
mum Patrem D. Eugenium Pa-
pam Quartum Fratris Jobannis
Leonis Romani Ordinis Prædicato-
rum: De Synodis et Ecclesiastica
Potestate, incipit Liber primus.*
Autor de Sede Pontificia bene
meritus post Basileensem, Floren-
tinamque Synodos episcopatu Lar-
rinensi in Siciliæ citra Pharum reg-
no donatus est ab eodem Euge-
nio anno 1440. quem fortassis us-
que ad an. 1488. tenuit. Opus
illius VII. Libris definitur, quo-
rum